

Бджільництво – галузь тваринництва, яка спеціалізується на розведенні бджіл та отриманні меду та інших продуктів бджільництва. З роками чисельність бджолосімей у Волинській області зростає, тому кількість виробленого меду також збільшується. Значна кількість пасік в області перебуває в приватній власності. Бджільництво відіграє певну роль у тваринництві так само, як вівчарство та ставкове рибництво, але, на жаль, цим галузям в аграрній політиці області приділяють недостатньо уваги.

Висновки. Тваринництво займає важливу ланку в економічному розвитку Волинської області. Зокрема, такі галузі, як свинарство та птахівництво станом на кінець 2018 р. характеризуються позитивною динамікою, що свідчить про збільшення попиту на продукцію цих галузей. Ще однією важливою галуззю є скотарство, яке зазнає скорочення. Це зумовлено передусім чергу тривалим виробничим циклом та мінімальною рентабельністю. Покращити та змінити цю ситуацію можливо завдяки фінансовій підтримці державі.

Джерела та література

1. Сосницька Я. С. Роль особистих селянських господарств у виробництві продукції тваринництва регіону (на прикладі Волинської області) / Я. С. Сосницька, Л. О. Маковецька // Економічна та соціальна географія. – 2017. – Вип. 77. – С. 54–60.
2. Статистичний щорічник Волинь 2018 / за ред. В. Ю. Науменка. – Луцьк : Голов. упр. статистики у Волинській області, 2018. – 457 с.
3. Уєвич Н. Д. Особливості розвитку тваринництва у Волинській області / Н. Д. Уєвич, Н. Н. Коцан // Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія : Геогр. науки. – 2016. – № 14 (339). – С. 85–90.
4. Хоцевич Н. Д. Особливості розвитку птахівництва у Волинській області / Н. Д. Хоцевич, Н. Н. Коцан // Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія : Геогр. науки. – 2018. – № 10 (383). – С. 82–87.

УДК 908(477.82-37):930.85

О. В. Міщенко – кандидат географічних наук,
доцент кафедри фізичної географії
Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки;
І. Е. Магдюк – студентка 2 курсу географічного
факультету Східноєвропейського
національного університету імені Лесі Українки

КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ЛОКАЧИНСЬКОГО РАЙОНУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ: КРАЄЗНАВЧИЙ АСПЕКТ

*Роботу виконано на кафедрі фізичної
географії СНУ ім. Лесі Українки*

Здійснено аналіз культурної спадщини Локачинського району Волинської області. Виявлено 64 пам'ятки історії, археології, містобудування та архітектури, з них: 10 національного, 54 – місцевого значення. Запропоновано систему заходів щодо збереження та популяризації пам'яток досліджуваної території.

Ключові слова: культурна спадщина, Локачинський район, пам'ятки археології, історії, містобудування та архітектури, краєзнавча діяльність.

Region: the Local Aspects. An analysis of the cultural heritage of the Lokachi district of the Volyn region is conducted. 64 monuments of history, archeology, town planning and architecture have been identified, 10 of them national, 54 – of local importance. A system of measures for preservation and promotion of monuments of the studied territory is proposed.

Keywords: cultural heritage, Lokachi district, archeology, history, town planning and architecture monument, local lore.

Постановка проблеми. Збереження культурної спадщини є одним із важливих напрямів діяльності країн світу. Дослідження, збереження та популяризація пам'яток слугує основою краєзнавчої діяльності, яка сприяє об'єднанню нації, протистоять руйнуванню її духовних основ. Об'єкти культурної спадщини потребують не лише охоронного статусу, а й можуть використовуватися як рекреаційні та краєзнавчі ресурси, забезпечуючи розвиток конкретного регіону. Вивчення регіональних особливостей культурної спадщини Локачинського району Волинської області зумовили вибір теми дослідження.

Метою дослідження є вивчення культурної спадщини Локачинського району як підґрунтя краєзнавчої діяльності. Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань:

- дослідити значення пам'яток у краєзнавчій діяльності та історико-географічні особливості Локачинського району Волинської області;
- охарактеризувати особливості пам'яток археології, історії, містобудування та архітектури Локачинського району Волинської області, які мають національний статус;
- запропонувати систему заходів щодо збереження та популяризації пам'яток Локачинського району Волинської області.

Результати дослідження. Поняття спадщина трактується як матеріальні й нематеріальні цінності, що залишилися від попередніх часів, поколінь. Культурна спадщина охоплює об'єкти природного й антропогенного генезису, які мають видатну універсальну цінність з огляду збереження, природної краси, естетики чи науки. Пам'ятки історії, монументального мистецтва, археології, містобудування та архітектури у структурі культурної спадщини мають найбільше значення та слугують підґрунтям краєзнавчої діяльності, що сприяє об'єднанню нації спільним історичним минулим.

Локачинський район розміщений у південно-західній частині Волинської області у верхів'ях річок Луги, Стоходу й Турії (басейни Західного Бугу та Прип'яті). На заході він межує з Володимир-Волинським, на півночі – з Турійським, на північному сході – з Рожищенським, на сході – з Луцьким, на південному сході – з Горохівським і на південному заході з Іваничівським районами. На території району розташовано 53 сільські населені пункти й одне селище міського типу. Тут діє 1 селищна та 19 сільських рад. Адміністративним центром Локачинського району слугує смт Локачі. Перша писемна згадка про цей населений пункт датована 1508 р.

Частина смт Локачі дотепер носить назву Підзамче, де на місці колишнього замку залишилися земляні вали й мережа численних ходів під вулицями. Село Затурці є одним із кількох десятків історичних сіл Волині [1]. Майже усі навколишні населені пункти мають давні назви: Дорогиничі, Холопичі, Замличі, Твориничі та ін. Географічні назви на «-ичі» – один із найдавніших слов'янських топонімічних типів назв, який формувався переважно у VI–VII ст.

Результати наших досліджень засвідчують, що на території Локачинського району Волинської області зосереджено 64 об'єкти культурної спадщини, з них 10 – національного та 54 місцевого значення (табл. 1).

Розглянемо об'єкти Локачинського району, які мають велике історичне, естетичне та наукове значення та охороняються на національному рівні.

Культурна спадщини Локачинського району Волинської області [2]

Об'єкти культурної спадщини	Національного значення	Місцевого значення
Пам'ятки археології	2	1
Пам'ятки історії	1	41
Пам'ятки містобудування та архітектури	7	12
Всього	10	54

До пам'яток містобудування та архітектури належать: Комплекс Михайлівської церкви (мур.) в с. Кисилин 1632–1677 рр.; Михайлівська церква (мур.) в с. Кисилин 1632–1677 рр.; Дзвіниця (мур.) в с. Кисилин XVII ст; Мур із брамою (мур.) в с. Кисилин XVII ст; Лукинська церква (дер.) в с. Сирнички 1788 р.; Михайлівська церква (мур.) в с. Великий Окорськ 1787 р.; Дзвіниця Михайлівської церкви в с. Великий Окорськ XVIII ст.; Костел Святої Трійці (мур.) в с. Затурці 1642 р. [2].

Свято-Михайлівська церква у с. Кисилин Локачинського району на Волині була збудована у 1777 р. на місці дерев'яної, яку спорудили ще у 1645 р. за кошти князя Лева Свидригайла. Архітектурна форма кам'яного храму є характерною для сакральних будівель XVII ст. Для будівництва церкви використано місцевий матеріал завдяки тому, що у с. Кисилин працювали вапнярня й два цегельних заводи. У храмі збереглися старовинні ікони. Навколо церкви збудована мурована огорожа, що має вхідну браму й масивну дзвіницю. Храмова дзвіниця в с. Кисилин є незвичною для Волині, оскільки збудована у формі літери «Г». Церковні дзвони тричі намагалися знищити, але місцеві селяни постійно чинили опір. Отже, церква зберегла автентичність. Під час Першої світової війни частину храмової стіни було знищено, але згодом її відбудували коштом місцевого населення.

Лукинська церква у с. Сирнички будована ще у 1788 р. Храм дерев'яний, одноповерховий. Існуюче перекриття головної зали проведено у другій половині XIX ст. та представлено у вигляді восьмигранного шатра з широким ліхтарем на закінченні. У другій половині XIX ст. до західного фасаду церкви прибудували триярусну дзвіницю, з шатровим дахом [4].

Михайлівську церкву, що у с. Великий Окорськ датовано 1787 р. Вона має тридільну структуру. Дослідники пов'язують цей храм із народною, дерев'яною архітектурою. Дзвіниця Михайлівської церкви була зведена одночасно із храмом [3].

Костел Святої Трійці і Святої Марії Магдалени у с. Затурці Локачинського району збудовано у 1642 р. за кошти Волинського мечника В. Підгороденського. Споруда належала до монастирського комплексу отців Августинів. У 1915 р. храм зазнав суттєвих руйнувань, а у 20-х роках XX ст. після завершення Першої світової війни його було відбудовано [1]. Після Другої світової війни у костелі розмістили сільський клуб, пізніше – колгоспний склад. З середини 90-х років XX ст. тут облаштовано меморіальний музей В. Липинського. У 1994 р. у храмі проведено реставраційні роботи завдяки спонсорам із країн Європи.

Садиба родини Липинських у с. Затурці Локачинського району Волинської області має статус пам'ятки історії національного значення. Нині тут функціонує Затурцівський меморіальний музей імені В. Липинського. У музеї – чотири зали постійної експозиції, одна – для змінних виставок, конференц-зала з виходом на відкриту терасу з арками, просторий вестибюль із дерев'яними сходами на другий поверх.

До пам'яток археології району належать Городище (дитинець й окольне місто) XI–XII ст. в смт Локачі й Городище XI–XIII ст. в с. Затурці [2].

Отже, у Локачинському районі Волинської області сформувалася мережа пам'яток, яка слугує складником культурної спадщини регіону. З метою всебічної популяризації цінних об'єктів необхідно проводити краєзнавчу діяльність із залученням місцевої влади, освітніх закладів, широких кіл громадськості, заснування регіональних премій за краєзнавчу діяльність дослідників рідного краю.

Висновки. Історико-географічні особливості Локачинського району Волинської області, наявність значної кількості пам'яток національного та місцевого рівня дають змогу активно розвиватись краєзнавчій діяльності, що має велике наукове, освітнє, соціальне, виховне значення.

Джерела та література

1. Атлас історії культури Волинської області / відп. ред. Ф. В. Зузук. – Луцьк : Ред.-вид. від. «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. – 112 с
2. Волинська обласна державна адміністрація [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://voladm.gov.ua/category/merezha-zakladiv-kulturi/1/>
3. Українська церковна архітектура: Михайлівська церква 1787 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://parafia.org.ua/UCA/church/myhajlivska-tserkva-11/>
4. Памятники градостроительства и архитектуры УССР. – К. : Будівельник, 1985. – Т. 2. – С. 88.